

ET

ET

ET

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON

Brüssel 14.10.2009
KOM(2009) 543 lõplik

KOMISJONI TEATIS NÕUKOGULE JA EUROOPA PARLAMENDILE

**ÜHINEMISEELSE ABI RAHASTAMISVAHEND (IPA)
MITMEAASTANE SUUNAV FINANTSRAAMISTIK AASTATEKS 2011-2013**

KOMISJONI TEATIS NÕUKOGULE JA EUROOPA PARLAMENDILE

ÜHINEMISEELSE ABI RAHASTAMISVAHEND (IPA) MITMEAASTANE SUUNAV FINANTSRAAMISTIK AASTATEKS 2011-2013

Sissejuhatus

Ühinemiseelse abi rahastamisvahendi (IPA) mitmeaastase suunava finantsraamistiku eesmärk on anda vastavalt ühinemiseelse abi rahastamisvahendit käsitleva määruse (EÜ) 1085/2006 artiklile 5 teavet ühinemiseelse abi jaoks eraldatavate vahendite komisjoni ettepaneku kohase suunava jaotuse kohta. See ühendab laienemispaketi poliitilist raamistikku eelarvemenetlusega. Mitmeaastases suunavas finantsraamistikus välja pakutud suunavat jaotust arvestatakse iga abisaajariigi ja mitut abisaajat hõlmava programmi jaoks koostatud mitmeaastastes suunavates kavandamisdokumentides, mille kaudu ühinemiseelset abi antakse.

Mitmeaastase suunava finantsraamistiku aluseks on kolmeaastane libisev programmiüksik. Üldjuhul esitatakse aastate N, N+1 ja N+2 mitmeaastane suunav finantsraamistik aasta N-2 viimases kvartalis osana laienemispaketist ning see kujutab endast ettepanekut paketi sees poliitiliste prioriteetide finantstõlgenduseks, võttes arvesse finantsraamistikku. Käesolev mitmeaastane suunav finantsraamistik käsitleb ajavahemikku 2011–2013. See peegeldab ühinemiseelse abi jaotust kõnealustel aastatel riikide ja rahastamisvahendite lõikes ning samuti mitut abisaajat hõlmavatele programmidele ning toetuskuludeks eraldatud vahendeid.

Nagu eelnevatel aastatel, nii on ka käesoleva mitmeaastase suunava finantsraamistiku avaldamisel võetud aluseks asjaomaste riikide praeguse staatuse ning see ei välista praegusel etapil ühtki otsust liitumistaotluse esitanud riikide (Montenegro, Albaania ja Island) staatuse, ühegi kandidaatriigi tõenäolise liitumiskuupäeva ega Islandi kaasamise kohta ühinemiseelse abi rahastamisvahendit (IPA) käsitlevasse määrusse¹. Kui mitmeaastases suunavas finantsraamistikus on vaja teha mingeid olulisi muudatusi seoses sellelaadsete sündmuste toimumisega enne järgmise mitmeaastase suunava finantsraamistiku avaldamist 2010. aasta sügisel, avaldab komisjon sobival ajal parandatud versiooni. Kui kandidaatriik ühineb ELiga, siis ei saa see uus liikmesriik talle ajutiselt eraldatud ühinemiseelseid vahendeid alates ühinemisaastast enam kasutada.

Ühinemiseelse perioodi üldised poliitilised prioriteedid on sätestatud ühinemis- ja Euroopa partnerluslepingutes, iga-aastastes eduaruannetes ning laienemispaketti kuuluvates, igal aastal nõukogule ja Euroopa Parlamendile esitatavates laienemisstrateegiates.

Strateegiline rahastamisprogramm

1. Vahendite jaotamine riikide lõikes

2007. aasta assigneeringute lähtepunktiks oli komisjoni kohustus tagada, et ükski abisaajariik ei saaks 2007. aastal vähem toetust kui 2006. aastal ning et Bosniale ja Hertsegoviinale ja

¹ Selleks on ettevalmistamisel ühinemiseelse abi rahastamisvahendit käsitleva määruse (EÜ) nr 1085/2006 II lisa muudatus.

Albaaniale eraldatakse vähemalt sama palju vahendeid kui kumbki neist aastatel 2004–2006 keskmiselt aastas sai. See peegeldab asjaolu, et kõnealuste riikide puhul oli rahastamine koondunud 2004. aastasse. Ühinemiseelse abi rahastamisvahendi kasutamise esimesel kahel aastal ulatus kulukohustuste assigneeringute kasutamine (kaasa arvatud järgmisse aastasse üle kantud assigneeringud, mis seoti kulukohustustega täies ulatuses) peaaegu 100 %ni.

2008. ja sellele järgnevatel aastatel näitajate arvutamisel on aluseks võetud assigneeringud ühe elaniku kohta, mida on varem esitatud vajaduste ja mõju kaudse näitajana. Vastavalt kõnealusele meetmele suurenevad Lääne-Balkani potentsiaalsete kandidaatriikide rahastamise tase elaniku kohta praeguse finantsraamistiku jooksul, ületades 2004.–2006. aasta CARDSi programmi raames keskmiselt elaniku kohta saadud keskmist summat, milleks oli 23 eurot (2004. aasta hindades). Montenegro puhul on rahastamise tase elaniku kohta teiste potentsiaalsete kandidaatriikide omast kõrgem, mis tuleneb asjaolust, et olenemata riigi suuruselt on nõuetekohase haldamise jaoks on vaja minimaalsel tasemel rahastamist. Järgitud on vahendite üldist riikidevahelist jaotust, välja arvatud Kosovo² puhul, kes sai IPAst suuremat rahastamist. 2008. aastal eraldasid eelarvepädevad institutsioonid 60 miljonit eurot Kosovo stabiilsuse ja arengu toetamisele suunatud uute vahendite ulatuslikuma kaasamise raames. Sellele lisaks paigutati ümber 60 miljonit eurot kasutamata makromajandusliku finantsabi assigneeringuid. 2008. aasta juulis toimunud rahastajate konverentsi järelmeetmena seoti 2009. aastal täiendavalt kulukohustustega 40 miljonit eurot.

Horvaatia ja endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi kui kandidaatriikide puhul kavandatakse rahastamiseks üle 30 euro elaniku kohta (2004. aasta hindades). Horvaatia puhul säilitatakse kõnealune tase kogu perioodi jooksul. Endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi puhul suureneb rahastamine ühe elaniku kohta jätkuvalt, tagades minimaalse rahastamistaseme, mis on vajalik nõuetekohase haldamissüsteemi ülesehitamiseks, sõltumata riigi suuruselt.

Türgi puhul, võttes arvesse riigi suurust ja suutlikkust abi vastu võtta, suurendatakse ajavahemikus 2007-2013 ühe elaniku kohta antavat abi järk-järgult.

2. Jaotamine rahastamisvahendite lõikes

Ühinemiseelset abi antakse järgmise viie rahastamisvahendi kaudu: I – üleminekuabi ja institutsioonide väljaarendamise rahastamisvahend; II – piiriülese koostöö rahastamisvahend; III – regionaalarengu rahastamisvahend; IV – inimressursside arendamise rahastamisvahend; ja V – maaelu arendamise rahastamisvahend.

I rahastamisvahendist (üleminekuabi ja institutsioonide väljaarendamine) rahastatakse institutsioonide väljaarendamise meetmeid ja ühenduse õigustikuga vastavusseviimiseks tehtavaid investeeringuid; see aitab abi saavatel riikidel arendada oma haldus- ja kohtusüsteemi suutlikkust ning käsitleda vastavalt seatud prioriteetidele koostöömeetmeid, mis ei ole selgesõnaliselt hõlmatud teiste rahastamisvahenditega.

II rahastamisvahendist (piiriülese koostöö) toetatakse abi saavate riikide vahelist ning abi saavate riikide ja liikmesriikide vahelist piiriülest tegevust; see hõlmab vajaduse korral ka IPAst abi saajate osalemist Euroopa Regionaalarengu Fondi (ERF) riigiülestes ja piirkondadevahelistes koostööprogrammides ning Euroopa naabruspoliitika ja partnerluse rahastamisvahendi (ENPI) merepiirkonna programmides.

² ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1244/99 alusel.

III rahastamisvahendist (regionaalareng) antakse abi kandidaatriikidele ning see on võimalikult sarnane Euroopa Regionaalarengu Fondi ja Ühtekuuluvusfondiga, võimaldades seega abi saavatel riikidel maksimaalselt läheneda välisabi eeskirjade kohasele struktuurifondide rakendamisele.

IV rahastamisvahendist (inimressursside arendamine) antakse abi kandidaatriikidele ning see on suunatud nende ettevalmistamisele Euroopa Sotsiaalfondi abi kavandamiseks, kasutamiseks ja haldamiseks Euroopa tööhõivestrateegia raames.

V rahastamisvahendi (maaelu arendamine) kaudu aidatakse kandidaatriikidel valmistuda ette ELi rahastatavates ühinemisjärgsetes maaelu arengu programmides osalemiseks, kasutades ühinemiseelset abi süsteemide kaudu, mis on võimalikult sarnased ühinemisjärgselt nõutavate süsteemidega.

Eraldiste kindlaksmääramisel rahastamisvahendite lõikes on võetud nõuetekohaselt arvesse praeguste kandidaatriikide valmidust kasutada III, IV ja V rahastamisvahendi rakendamiseks vajalikku detsentraliseeritud haldussüsteemi ja II vahendist rahastamise vajadust, kuna see on seotud liikmesriikide piiriülese koostööga, et viia see vastavusse rahastamisega Euroopa Regionaalarengu Fondi (ERF) rubriigist 1b.

3. Muud assigneeringud

Toetuskulud

Kõnealused vahendid hõlmavad halduskulusid, mis on otseselt seotud IPA rakendamisega. 2007., 2008. ja 2009. aastal hõlmab kõnealune vahend ka varasemate ühinemiseelsete vahendite järk-järgulise kaotamisega seotud halduskulusid, sealhulgas Bulgaaria ja Rumeenia puhul.

Mitut abisaajat hõlmavatele programmidele ettenähtud assigneeringud

I rahastamisvahendi mitut abisaajat hõlmavad programmid on ette nähtud riiklike programmide täiendamiseks ning mitmepoolsete suhete tugevdamiseks Lääne-Balkani riikides ja Türgis. Strateegias keskendutakse valdkondadele, mida peetakse Euroopaga integreerumise ja piirkonna stabiilsuse seisukohast esmatähtsateks. Kõnealustest vahenditest rahastatakse programme, millel on piirkondlik mõju ja/või mille horisontaalse rakendamise korral mitmes abi saavas riigis korraga saab saavutada mastaabi- või mitmekülgussäästu.

Mitut abisaajat hõlmavate programmidega toetatakse muu hulgas piirkondlikku avaliku halduse kooli, Kesk-Euroopa vabakaubanduslepingut (CEFTA), piirkondlikku koostöönõukogu (RCC) ja uut kodanikuühiskonna rahastamisvahendit. Institutsioonide väljaarendamist toetatakse TAIEXi rahastamisvahendist ning vahendeid eraldatakse piirkondlike ja riiklike programmide audititeks ja hindamiseks, samuti teabe- ja teabevahetuse meetmeteks. Väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete (VKEd) investeringuvajaduste, energiatõhususe ja infrastruktuuride arendamise rahastamisel tehakse tihedat koostööd Euroopa Investeerimispanga ja muude rahvusvaheliste finantsinstitutsioonidega ning kõnealuste meetmete toetamiseks kulub jätkuvalt oluline osa piirkondlikest ja horisontaalsetest assigneeringutest. Kõnealune toetus viiakse vastavusse aruteludega, mida peetakse infrastruktuuri algatuse üle uue Lääne-Balkani riikide investeerimisraamistiku kontekstis, mille eesmärk on tõhustada koordineerimist ja koostööd selliste erinevate algatuste vahel, mida sponsoreerivad Lääne-Balkani riikides aktiivselt tegutsevad rahastajad ja

rahvusvahelised finantsinstitutsioonid. Üks prioriteete on ka haridus, mille puhul suurendatakse stipendiumideks eraldavaid assigneeringuid.

Alates 2010. aastast hakatakse üht osa II rahastamisvahendist, nimelt riikide osalemist ERFi riigiülestes programmides „Vahemeri” ja „Kagu-Euroopa”, rakendama lihtsuse huvides samuti mitut abisaajat hõlmavalt.

Andmete esitamine

Alltoodud tabelis on andmed esitatud *jooksevhindades* ja *eurodes*. Tabelis on näidatud assigneeringud riikide ja rahastamisvahendite lõikes, samuti mitut abisaajat hõlmavatele programmidele ja toetuskuludeks eraldatud vahendid. Selguse huvides on esitatud ka 2007. ja 2008. aasta kulukohustuste lõplikud andmed ning 2009. ja 2010. aasta ajakohastatud andmed.

Mitmeaastane suunav finantsraamistik: Ühinemiseelse abi rahastamisvahendist eraldatavate vahendite jaotus ajavahemikus 2011–2013 riikide ja rahastamisvahendite lõikes

<i>Rahastamisvahend</i>	<i>2007</i>	<i>2008</i>	<i>2009</i>	<i>2010</i>	<i>2011</i>	<i>2012</i>	<i>2013</i>
<i>HORVAATIA</i>							
<i>Üleminekuabi ja institutsioonide väljaarendamine</i>	49 611 775	45 374 274	45 601 430	39 483 458	39 959 128	40 872 310	38 513 885
<i>Püriülene koostöö</i>	9 688 225	14 725 726	15 898 570	15 601 136	15 869 158	16 142 542	16 698 384
<i>Regionaalareng</i>	45 050 000	47 600 000	49 700 000	56 800 000	58 200 000	59 348 000	62 000 000
<i>Inimressursside arendamine</i>	11 377 000	12 700 000	14 200 000	15 700 000	16 000 000	16 040 000	18 000 000
<i>Maaelu arendamine</i>	25 500 000	25 600 000	25 800 000	26 000 000	26 500 000	27 268 000	27 700 000
<i>KOKKU</i>	<i>141 227 000</i>	<i>146 000 000</i>	<i>151 200 000</i>	<i>153 584 594</i>	<i>156 528 286</i>	<i>159 670 852</i>	<i>162 912 269</i>
<i>ENDINE JUGOSLAAVIA MAKEDOONIA VABARIIK</i>							
<i>Üleminekuabi ja institutsioonide väljaarendamine</i>	41 641 613	41 122 001	39 328 499	36 317 068	28 803 410	28 207 479	27 941 228
<i>Püriülene koostöö</i>	4 158 387	4 077 999	4 371 501	5 067 526	5 124 876	5 183 373	5 243 041
<i>Regionaalareng</i>	7 400 000	12 300 000	20 800 000	29 400 000	39 300 000	42 300 000	51 800 000
<i>Inimressursside arendamine</i>	3 200 000	6 000 000	7 100 000	8 400 000	8 800 000	10 380 000	11 200 000
<i>Maaelu arendamine</i>	2 100 000	6 700 000	10 200 000	12 500 000	16 000 000	19 000 000	21 028 000
<i>KOKKU</i>	<i>58 500 000</i>	<i>70 200 000</i>	<i>81 800 000</i>	<i>91 684 594</i>	<i>98 028 286</i>	<i>105 070 852</i>	<i>117 212 269</i>

<i>Rahastamisvahend</i>	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
TÜRGI							
<i>Üleminekuabi ja institutsioonide väljaarendamine</i>	256 702 720	256 125 297	239 550 810	211 312 664	228 620 919	233 900 336	238 325 843
<i>Püriülene koostöö</i>	2 097 280	2 874 709	3 049 190	9 587 336	9 779 081	9 974 664	10 174 157
<i>Regionaalareng</i>	167 500 000	173 800 000	182 700 000	238 100 000	293 400 000	367 805 000	378 000 000
<i>Inimressursside arendamine</i>	50 200 000	52 900 000	55 600 000	63 400 000	77 600 000	89 930 000	96 000 000
<i>Maaelu arendamine</i>	20 700 000	53 000 000	85 500 000	131 300 000	172 500 000	197 890 000	213 000 000
KOKKU	497 200 000	538 700 006	566 400 000	653 700 000	781 900 000	899 500 000	935 500 000
ALBAANIA							
<i>Üleminekuabi ja institutsioonide väljaarendamine</i>	54 318 790	62 117 756	71 377 079	82 711 421	84 301 650	85 987 683	87 446 037
<i>Püriülene koostöö</i>	6 681 210	8 582 244	9 822 921	9 973 173	10 126 636	10 283 169	10 666 232
KOKKU	61 000 000	70 700 000	81 200 000	92 684 594	94 428 286	96 270 852	98 112 269
BOSNIA JA HERTSEGOVIINA							
<i>Üleminekuabi ja institutsioonide väljaarendamine</i>	58 136 394	69 854 783	83 892 254	100 688 099	102 681 861	104 673 499	106 870 228
<i>Püriülene koostöö</i>	3 963 606	4 945 217	5 207 746	4 696 495	4 746 425	4 797 353	4 942 041
KOKKU	62 100 000	74 800 000	89 100 000	105 384 594	107 428 286	109 470 852	111 812 269

<i>Rahastamisvahend</i>	<i>2007</i>	<i>2008</i>	<i>2009</i>	<i>2010</i>	<i>2011</i>	<i>2012</i>	<i>2013</i>
MONTENEGRO							
<i>Üleminekuabi ja institutsioonide väljaarendamine</i>	27 490 504	28 112 552	28 632 179	29 238 823	29 843 599	30 446 471	30 996 035
<i>Piiriülene koostöö</i>	3 909 496	4 487 448	4 667 821	4 282 690	4 310 344	4 338 551	4 418 687
KOKKU	31 400 000	32 600 000	33 300 000	33 521 513	34 153 943	34 785 022	35 414 722
SERBIA							
<i>Üleminekuabi ja institutsioonide väljaarendamine</i>	181 496 352	179 441 314	182 551 643	186 206 679	189 956 810	193 801 948	203 101 005
<i>Piiriülene koostöö</i>	8 203 648	11 458 686	12 248 357	11 751 753	11 922 790	12 097 244	11 630 694
KOKKU	189 700 000	190 900 000	194 800 000	197 958 432	201 879 600	205 899 192	214 731 699
KOSOVO							
<i>Üleminekuabi ja institutsioonide väljaarendamine</i>	68 300 000	184 700 000	106 100 000	64 484 594	65 828 286	67 070 852	70 712 269
<i>Piiriülene koostöö</i>	0	0	0	2 815 406	2 871 714	2 929 148	2 987 731
KOKKU	68 300 000	184 700 000	106 100 000	67 300 000	68 700 000	70 000 000	73 700 000
RIIKIDE PROGRAMMID KOKKU							
	1 109 427 000	1 308 600 006	1 303 900 000	1 395 818 321	1 543 046 687	1 680 667 622	1 749 395 497

<i>Rahastamisvahend</i>	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
RIIKIDE PROGRAMMID KOKKU							
	<i>1 109 427 000</i>	<i>1 308 600 006</i>	<i>1 303 900 000</i>	<i>1 395 818 321</i>	<i>1 543 046 687</i>	<i>1 680 667 622</i>	<i>1 749 395 497</i>
MITUT ABISAAJAT HÕLMAVAD PROGRAMMID							
<i>Üleminekuabi ja institutsioonide väljaarendamine</i>	<i>108 980 000</i>	<i>135 700 000</i>	<i>166 055 000</i>	<i>138 967 000³</i>	<i>173 460 000</i>	<i>168 860 000</i>	<i>183 845 477</i>
<i>Piiriülene koostöö</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>4 921 679</i>	<i>5 293 313</i>	<i>5 672 378</i>	<i>6 059 026</i>
TOETUSKULUD							
	<i>44 793 000</i>	<i>51 950 000</i>	<i>47 648 000</i>	<i>52 993 000</i>	<i>75 000 000</i>	<i>80 500 000</i>	<i>84 500 000</i>
KÕIK KOGUSUMMA							
	<i>1 263 200 000</i>	<i>1 496 250 006</i>	<i>1 517 603 000</i>	<i>1 592 700 000</i>	<i>1 796 800 000</i>	<i>1 935 700 000</i>	<i>2 023 800 000</i>

Andmed on esitatud eurodes, jooksevhindades.

³ See hõlmab 29 miljoni euro suurust vähendust toiduainetega kindlustamise rahastamisvahendi jaoks, mis makstakse tagasi 2011. (14 miljonit eurot), 2012. (6 miljonit eurot) ja 2013. aastal (9 miljonit eurot). Tabel hõlmab ka nimetatud aastatel tagasi makstavaid summasid.